

De Eraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 23 Juni 1881 (Staatsblad No. 124.)

Zondag 19 December 1909. No. 1668.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van het blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentieaanvragen aan de ADMINISTRATIE: Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Dinsdag's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere buitenland en Ned.-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonnementen worden aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandlaren, Postbureaus enz. Advertentie: van 1 tot 8 regels f 1.20, voor elke regel meer f —.10. Aanvragen en vermelding van leidegaven f —.15 per regel.

Pro Nege.

DERDE REEKS. (Vierde gedeelte).

Christus Koningschap en de Maatschappij.

XIV.

En Adam is niet verleid geworden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest. 1 Tim. 2: 14.

Tenslotte eischt onder de betekenende factoren van het maatschappelijk leven de vrouw nog een afzonderlijke bespreking. Moge al de hoofdroeping van de vrouw in het Gesin liggen, en al moge niets dwaaser zijn, dan de poging in onderscheidene landen door vermaande vrouwen aangewend, om in den Staat met den man gelijk te worden gesteld, ontken ik niet, dat zij ook in de Maatschappij niet alleen thuis hoort, maar er een geheel eigen plaats inneemt, en dat haar invloed op het maatschappelijk leven bijna geen grenzen kent.

Men kent het spreekwoord, dat bij alle intriges en ieder op de lippen komt: *cherchez la femme*, d.w.z. Ga na, wie de vrouw is, die dit spel heeft opgezet. En wat óók de aandacht verdient is, dat de Hellige Schrift ons in het boek der Openbaring van Johannes, in de „grote hoer“, als vrouw, het beeld teekent van de verdervende macht, die in de toenmalige Maatschappij door de vrouw werd uitgeoefend. Dit beeld toch strekt om te doen uitkomen, hoe het kwaad dat toen het leven verdirft, niet zozeer uit den man, maar veel meer uit de vrouw was opgekomen. Van Isébel verhaalt de Schrift ons hetzelfde. Niet alsof de invloed, die van de vrouw uitgaat, noodzakelijk ten verdere moest leiden. In tegendeel leert de Schrift ons een geheele reeks van vrouwen kennen, wier invloed uitnemend was, en nu nog komen ze ieder vanzelf in de gedachte, de uitnemende Christenvrouwen, die in ons land en in andere landen, den toon van het volksleven geadeeld hebben, en schier niet dan zegen van zich lieten uitgaan. Maar 't zij ten kwade, 't zij ten goede, de betekenis van de vrouw in het maatschappelijk leven reikt stellig verder dan die van den man. Uit mannen en vrouwen is de Maatschappij samengesteld; maar over het algemeen kan gezegd, dat de invloed van de vrouw op den man grooter is, dan de invloed van den man op de vrouw. In officiële zaken en publieke aangelegenheden is dit niet zoo, maar de Maatschappij biedt uit haar aard in alle breedte en lengte allerlei een vrij levensverkeer aan, waarop allerlei geheime, verborgen krachten kan inwerken; en die stille kracht nu, die titel noch ambt bezit, gaat in veel sterker mate van de vrouw uit dan van den man. Adam was de heer der Schepping, maar de invloed van Eva ten kwade was op Adam sterker, dan de invloed ten goede van Adam op haar. Zij is in overtreding geweest, en door haar is ook de man verleid.

Daarbij komt ten tweede, dat vrouwen zich gemeenlijk nauwer aansluiten aan mannen. Haar omgang onderling is intiemer van aard en vertrouwlijker van manier. Het gesprek van vrouwen onder elkaar draagt gemeenlijk een geheel ander karakter, dan dat van mannen onderling. Al wat vrouw is, voelt zich altijd door de suprematie van het andere geslacht min of meer gedrukt. Dit besef van gedruktheid leidt tot onderlinge verstandhouding, een verstandhouding die al spoedig den vorm van zeker complot aanneemt. Ze overleggen saam, ze zinnen saam, ze kouten saam, en denken zich al spoedig als een eenheid, die een eigen terrein te verdedigen heeft. Vandaar dat het gesprek onder meisjes en vrouwen aanstands beter vlot, veel spoediger een intiem karakter aanneemt, en, als ze even aan het praten geraken, schier geen eind neemt. Een behaaglijke vrouw is er op uit om gevierd en bewonderd te worden. Ze zoekt invloed. Ze is niet tevreden, als men geen notitie van haar neemt. Het ligt in haar aard en natuur, dat ze gaarne de aandacht trekt, en dat ze door haar minzaamheid en vriendelijkheid de gunst poogt te winnen van mannen van invloed in haar kring, om door hun invloed haar eigen invloed te verrijken. Daar nu de man in den regel voor de toegankelijkheid van zulke vrouwen niet ongevoelig is, gelukt het haar maar al te vaak, enkele dezer naar haar hand te zetten, in zekere afhankelijkheid van zich te brengen, en zoo hen te gebruiken als instrumenten voor de sterkte van haar klein koninkrijkje. De bladzijden zijn niet te tellen, waarop de historie ons van de exploitatie van zulke invloedrijke vrouwen verhaalt.

Just door dat ze meest achter de schermen blijven, kunnen ze deschen haar invloed ongestoord laten doorwerken. Ze zijn daarbij veelal meer slim van aanleg dan schrandere, ook al heeft 't aan zeer schrandere vrouwen niet ontbroken. Deze slimheid van aanleg leent zich vanzelf tot de stille intriges. Als er gevaar komt, trekken zij zich terug, en laten den man voor de gevolgen opkomen. En zóó is de rust niet weer teruggekeerd en het gevaar geweken, of ze halen haar spinnewiel weer voor den dag, en spinnen aan den draad van haar intrigue voort. Soms is geheel het leven van de vrouw aan dit winnen van kwaden, althans gevaarlijken invloed gewijd. Natuurlijk geldt dit in die hooge mate alleen van zoodanige vrouwen, die door haar hooge positie, haar connecties en haar persoonlijke aantrekkingskracht, zich hiervoor de middelen zien geboden. Maar wat in de hoogere sfeer alleen rijke, hooggeplaatste vrouwen vermogen, wordt toch, zij 't al op veel kleiner schaal, ook in de gewone levenskringen door meer dan één ordinaire vrouw in praktijk gebracht.

Er zijn nu eenmaal, onder de vrouwen evengoed als onder de mannen, onbeduidende, gewone en hoogstaande personen, en het spreekt vanzelf, dat de invloed, die van deze drie soorten uitgaat, zeer onderscheiden is, zoowel wat haar invloed ten goede betreft, als wat aangaat haar invloed ten kwade; maar naar welke schaal die invloed ook moge uitgaan, altoos hebt ge met vrouwen te doen, en het is die vrouwen-aard die aan den invloed der vrouw vorm en wezen leent. Denziken die den man nabootsen, schakelen we hier uit. Haar poging is toch juist, om te schijnen wat ze niet zijn, en haar vrouwenaard te verloochenen. Maar wat gewicht leggen deze enkele afgedoolen in de schaal tegenover de miljoenen van vrouwen die op aarde leven? Ze halen allen saam het eerste honderdduizend niet. En de overgrote massa die vrouw bleef en steeds blijven zal, kan niet anders en doet niet anders, dan op de maatschappij inwerken, deels met die lichteffecten, maar ook deels met die schaduwintinten, die met den aard der vrouw als vrouw samenhangen. Een vrouw is voor het gezellig samenleven zooveel rijker begaafd dan een man. Reeds van de jonge dochter geldt dit in vergelijking met den jongen man. Ze valt meer. Er gaat meer magnetische werking van haar uit. Ze doet het anders stijve leven smelten en maakt het vloeibaar. Tot zelfs over niets weet ze altijd iets te zeggen, en mits ze het gevat en aardig zegt, doet het toch zijn werking. De man is altoos met de boomen, zij met de bloemen bezig. Het kleine boeit haar, en bij die duizend kleine dingen in het leven, waar de man overheen loopt, staat zij stil, zint en broedt er over, en maakt er iets van, dat toch soms zeer interessant is. Soms, dat behoef wel nauwelijks opgemerkt, kan dit hangen blijven in beuvelingen, in zeuren overslaan en dan ongemeen saai en vervelend worden. Vooral, zo meer op breed en lang verhaal, dan op pittige en puntige opmerking wordt gegooid. Dan wordt het een draadverhaal zonder eind, onder allerlei nietige bijzonderheden bedolven, en morgen en overmorgen, even nietig als 't is, met dezelfde taalheid herhaald. Maar wie zoo beuzelen zijn dan de caricaturen van de echte vrouw; de vrouw naar haar aard leeft in het kleine, speelt met het kleine, en leent aan het kleine haar vernuft.

Natuurlijk scheelt dit naar stand, opvoeding en talent, maar toch vergist ge u, zoo ge de invloedrijke vrouw alleen in de salons van hoofdstad en residentie zoekt. Tot zelfs op onze meest afgelegen dorpen vindt ge onder de vrouwen die meetellen, er altoos een enkele die in haar kleinen kring den toon aan geeft, tot wie de overige vrouwen opzien, op wier gunst ze gesteld zijn, en die daardoor zeker sociaal gezin uitoefent. In geen gezelschap van jonge meisjes of volwassen vrouwen kunt ge worden binnengelaten, of binnen 't half uur weet ge precies wie er de vocalen zijn, en wie als consonanten dienst doen. Tot zelfs in stegen en sloppen behoef ge bij een burengerucht slechts even in te loopen, om aanstands te weten, welke vrouw in die steeg voor „doyenne“ speelt. Want of die naam van „doyenne“ eigenlijk al in de zeer hooge diplomatieke kringen thuis hoort, wat haar in die kringen kenmerkt, is precies hetzelfde wat ge in zulk een slop of steeg kunt waarnemen. Ouder meerdere vrouwen is er altoos één die naar de oogen wordt gezien, naar wier smaak en oordeel men zich richt, op wier goedkeuring men prijs stelt, en wier intiniteit men daarom zoekt. Het fijne of het ruwere van den vorm scheidt de standen, maar wijzig den vrouwen-aard niet

in zijn wortel. Veel sterker dan onder de mannen plaatst die aard onzer vrouwen vocalen en consonanten naast elkander, verbindt ze en doet ze zich aansluiten. Zelfs in den kus, waar twee vrouwen elkaar steeds ontmoeten en van elkaar scheiden, spreekt die nauwere intimiteit zich uit. Zij 't al in groepen ingedeeld, elk groepje vrouwen vormt, veel meer dan bij de mannen, een compact geheel, en toon en wijze van doen wordt in haar kring veel sterker door een enkele invloedrijke vrouw beheerscht. Het is haar invloed, die zich door alle geleidingen van zulk een groep voortplant. Dit werkt terug op het Gesinsleven; en die invloed werkt gestadig, om den man te leiden waar men hem hebben wil. Door het compacte van het geheel werkt dan eenzelfde invloed op heel den kring van mannen, die tot deze groep behoort. Velen denken dan wel, dat de mannen het doen, maar feitelijk doen het de vrouwen, zij 't al in den regel door de mannen. En het is op deze wijze, dat heel 't land door, ja heel de beschaaftde en onbeschaafde wereld door, de vrouw, als resultaat van den aard, die bij de Schepping in haar gelegd is, op heel het maatschappelijk leven een stille kracht oefent, die minder in het groote dan in het kleine, maar dan ook juist door het vele kleine den gang van het leven bepaalt.

Die invloed nu werkt, zoo de vrouw goed voor haar God staat, op heel de Maatschappij en op elken kring in die Maatschappij altijd ten zegen; maar ook, zoo dikwijls in dien invloed het zondige in de vrouw zijn doel najaagt, altoos ten vloek. In het Oosten, en met name onder den Islam, is de publieke Maatschappij zoo goed als uitsluitend een maatschappij van mannen, en de vrouw blijft in haar Harem. Vergelijk men nu het gezelschappelijk leven in het Christendom, waar de vrouw vrij verkeert en haar invloed oefent, met het soortgelijke leven in zulke landen, waar de vrouw van het gemeenschappelijk leven is uitgesloten, dan springt aanstands het verschil in het oog. Men vindt onnatuur voor natuur. De zenuwen van het maatschappelijk leven zijn er overspannen, en het teedere spierleven van het maatschappelijk lichaam ontbreekt er geheel. Hetzelfde is vaak ook opgemerkt bij groote legers, die soms jaren buiten ons maatschappelijk leven waren gesloten. Mannen alleen maken geen maatschappelijk geheel. Op de schepen van oorlog is vooral te vroegere eeuwen, toen de reis zoolang duurde, gelijk indruk ontvangen. Niet alleen in het Gesin, maar ook in de Maatschappij is de vrouw onmisbaar. Ontbreekt ze, dan loopt elk rad stroef en knaart en kraakt, en eerst als zij weer haar olie op de raden druppelt, loopt heel het rad der Maatschappij glad, vlot en vanzelf. Wat de Schrift zegt, dat de vrouw aan Adam gegeven werd, opdat ze als een hulpe tegenover hem zij, is allerminst uitsluitend bedoeld met het oog op het seksuele leven; integendeel, het geldt van heel ons leven, in al zijn vertakkingen. Een wereld van enkel mannen ware een ondenkbare misgreep in de Schepping geweest. Eerst door de vrouw verkrijgt het leven der Maatschappij zijn volledig karakter. Waar zij ontbreekt is een leemte, die aanstands door een ieder wordt gevoeld. Haar taak en roeping kan geen man overnemen, evenmin als de vrouw de taak kan overnemen, die voor den man beschikt is. De vrouw verkrijgt, de vrouw verwarmt, de vrouw veredelt ons menscheelk leven. Zij zingt uit een toon, waaruit wij, mannen, niet zingen kunnen; en niet bij geval, maar opzettelijk is aan den man zulk een sterke neiging tot de vrouw ingeslagen, dat beiden niet botsen tegen elkander, maar beiden leven in één rijker, voller en gelukkiger leven saamvloekt.

Doch juist deze hooge betekenis van de vrouw voor het maatschappelijk leven, maakt haar invloed dan ook dubbel gevaarlijk, zoodra deze een zondig karakter aanneemt. Dan toch wordt de eerlijke omgang in een weefsel van listige intriges omgezet, de ijdelheid windt hand over hand veld, en ten slotte slaat de kuishheid die de echte vrouw siert, om in bandeloze wellustigheid. Zoelang hooger beginsel de vrouw bindt, en tegen de zonde in haar eigen hart bevestigd, is ze oprecht, gespensd aan ijdelheid en in het uiterste der kuishheid haar vrouwenere zoeken. Maar laat het hooge beginsel haar los, wint in de Maatschappij een losser toon veld, en komt hierdoor ook het zondige in de vrouw meer naar voren, dan wordt het gaas der schaamte steeds doorzichtiger, wordt zelfverheffing op zinnelijke schoon regel, is pronken met kleedij en sieraad haar lievelingsbezigheid, en spat ze ten slotte in zinnelijke orgien

uit, nog erger dan de man. Ongelooflijk droef is dan ook in de historie van alle volken het verhaal van het kwade en zedebedervende, door de zinnelijke vrouw in het maatschappelijk leven aangebracht. Om het meesterschap van den man wordt dan gelachen. De band van het huwelijk wordt veel te klemmend geacht; de vrije liefde voorgesproken. Echtheit wordt een spel, hoerij in alle steden en groote dorpen regel. Om aan eigen ijdelheid te kunnen botvieren, is geld onmisbaar, en voor geld geeft de slechte vrouw alles veil. Onkuische literatuur wordt verslonden, onkuische taal in de gesprekken regel, en op alle manier poogt de zichzelf verlagende vrouw misbruik te maken van den aan den man aangeboren trek naar de vrouw, om hem zedelijk te vergifigen en tot een speelbal van haar eigen lust te maken. De vrouw zinkt dan veel dieper dan de man die zondigt. Voor niets staat ze. De ongerechtigheid grijpt ze aan als levensregel. En steeds is ze er op uit, om de edele, kuische vrouw te discreditieren, en haar eigen bozen invloed over den invloed der edeler vrouw te doen triomfeeren.

Eerst vermoordt ze hierdoor het gezinsleven, door man en zoons in haar garens te lokken. Ze vergiftigt de bloem der natie aan de Universiteit en bij Leger en Vloot. En steeds is ze er op bedacht, om haar verderfelijke invloed op heel het maatschappelijk terrein uit te breiden. Of leert de historie niet, hoe tal van genieën en groote mannen, artsen, vorsten, veldheeren en staatslieden, in haar strikken gevangen zijn?

En hierbij blijft het niet. Men kan het leven, gelijk het in de realiteit bestaat, ook in beeld brengen door de kunst, door schilderstukken, door beeldhouwwerken, door de letterkunde, en door het toneel. Wie dan de realiteit mint, kan zich in het beeld verzonnen, en door dat beeld wordt de zonde geprikkeld en nieuwe zondige realiteit te voorschijn geroepen. Men kent de schaafteloze pornographie, maar ook het schaafteloze toneel, waarop de schaafteloosheid zoover gaat, dat te New-York vrouwen in volstrekte naaktheid optreden, en te Berlijn de politie aan het steeds naakter zich vertoonen van de vrouw een einde moest maken. De weg helt, en de vrouw die eenmaal op dien hellenden weg haar voet heeft gezet, komt van kwaad tot erger. In Rom. I beschrijft de apostel ook de schade door de vrouw in het toenmalig leven aangericht, een boosheid die ten slotte in het zondigen van vrouw met vrouw en van man met man oversloeg. Het was een hel op aarde geworden. En al is toen voor een tijdlang door het Christendom deze gruwel gestuit, toch heeft de slechte vrouw nooit opgehouden het leven te vergifigen. En het gevaar voor het heden is vooral daarin gelegen, dat de publieke opinie dit booze kwaad weer begint te verontschuldigen en ons terugvoert naar toestanden, als eens de Grieksche en Romeinsche wereld ten val brachten.

Dit nu splitst het maatschappelijk leven almeer in drie, zeer wel te onderscheiden kringen. Er is een in zonde diep verzonken kring, die 't gif der zedeloosheid naar alle kanten op het leven spuwt. Er staat hier tegenover een kring van de vrome, kuische Christenvrouwen. En tusschen die beide in, leeft een breede onbesliste kring, dien we den kring der toongevende wereld kunnen noemen. In dien kring der wereld wordt de invloed van het Christelijk beginsel steeds zwakker, onderwijl hij hand over hand zich door den eerstbedoelden slechten kring bewerkelt. Het is de kring der burgerlijk brave mannen en vrouwen, die er op gesteld zijn voor „fatsoenlijk“ door te gaan, en zich beleedigd zouden achten zoo ge hen met de lieden uit den zondigen kring op één lijn wildet stellen. Maar onder dezen dekmantel van het burgerlijk brave en fatsoenlijke, kan steeds meer met door. Men bezoekt toneelvertooningen, waar men vandaan moet blijven. Men leest boeken, die niet in huis moesten komen. Men went zich aan gesprekken, die de schaamte beleedigen. En toch, juist deze middenkring der wereld beslist over den toon die in de maatschappij heerschen zal, deels omdat deze kring verreweg de breedste is, en deels omdat die kring ook stand, fortuin en particulieren levenstoos beheerscht. Niet dat er zonde in deze kringen schuilt, is het hedenkelijke. Dit vindt ge in Christelijke kringen evenzeer. Maar het kwaad is, dat het booze en zondige almeer vergoelikt wordt, dat de inspraak der consciëntie wordt verzwakt, en dat hierdoor de norm van het leven zienderoogen daalt.

Te ernstiger wordt hierdoor de roeping van de Christelijke vrouw, om tegen de ontaarding van het maatschappelijk leven, een zuivering en veredeling van dit leven over te stellen. Heeft de vrouw der wereld uist door haar positie als vrouw een zoo verrijken invloed ten kwade, ook de Christenvrouw beschikt over gaven en talenten van ernst, kuishheid en zoekende liefde, die haar tot een betoekende kracht in het midden van de Maatschappij maken. En die kracht zal ze oefenen, en oefent ze steeds meer, hoemeer zij zich met andere Christenvrouwen verenigt, om tegen het kwaad haar protest te laten uitgaan; hoemeer ze door eigen voorbeeld een tegenovergestelde opvatting van het leven weet aan te bevelen, en niet door de Maatschappij te vlieden, maar juist door moedigheid in die Maatschappij op te treden, het beeld van de nobele vrouw in het midden van die Maatschappij te aanschouwen geeft. Ze moet spreken en niet zwijgen. Ze moet haar vrouwelijken invloed niet schuil houden, maar werken laten. Ze moet het terrein van het leven niet braak laten liggen, maar er het goede zaad over uitstrooien, en waar ze kan, het onkruid wieden. En bij dit alles moet zij zich gevoelen als een instrument van Christus haar Koning. Ze moet zegenen waar anderen vloeken, maar nooit om hierdoor zelve als Christenvrouw met haar vroomheid en braafheid te pronken. Dan toch is haar kracht weg. Ze moet dienen en in dit dienen haar grootheid zoeken. En dit dienen moet altoos in de eerste plaats zijn een dienen van haar Koning, en eerst in Zijn dienst een dienen van den naaste, die om haar hulpe roept.

„Datzebe zal u den kop bermorzeien.“

En ik zal vijandschap zetten tusschen u en tusschen deze vrouw, en tusschen uwen rade en tusschen haren rade. Datzebe zal u den kop vermorzeien, en gij zult het de verzenen vermorzeien.

Gen. 3: 15.

Bij het naderen van het Kerstfeest luistert Christus' kerk vanzelf met meer ingespannen aandacht naar het geklank der Profete, waarin aan een verloren wereld de komst van haar Messias werd aangekondigd, en verplaatsen we ons vanzelf weer in den toestand van het Godvreesend volk in de lange eeuwen, die aan de komst van Messias voorafgingen. We leven terug in het heimwee dat toen het hart der besten vertoerde. En, aan den draad der heilige historie tot in het paradijs teruggaande, gissen en verstaan we er iets van, wat het voor een Sam, voor een Noach, voor Seth, ja voor Adam en Eva zelve moet geweest zijn, zich in die nog onbegrepen profetie te verlustigen, dat er vijandschap tusschen de slang en de vrouw zou zijn, en dat eens haar zaad aan de slang den kop zou verpletteren.

In het Paradijs ligt voor de profetie van Christus' komst het uitgangspunt. Geen oogenblik is de wereld na den val zonder het Evangelie geweest. Zoo viel de mensch, en als op 't eigen oogenblik treedt de profetie in, waarin geheel het genedewerk van verzoening en verlossing besloten lag. Nog in het paradijs zelf is die profetie uitgesproken, en niet door een profet, maar door God zelf aan deze wereld gebracht, en toen de gevallen man en vrouw het paradijs ontvloden, droegen ze in hun heilige heugenis die alle heil in zich verborgende profetie de wereld mee in. De vloek trof en benaauwde hen, maar nog eer de vloek intrad, was er het woord van belofte om eens dien vloek af te keeren. God zond den gevallen mensch onder het schild der heilige belofte de wereld in, en het is uit die belofte dat de genade is voortgekomen, die tot aan Bethlehem de wereld droeg, en door Bethlehem haar weer ophief uit haar inzakking, en toen het uitsicht van een eeuwige heerlijkheid voor ons ontsloot.

En niet alleen dat die profetie van Christus' komst reeds in het paradijs naging, maar ze sloot zich ook geheel aan het paradijsaferel aan. Van de drie patriarchen, van Israel, van Juda, van Bethlehem is nog geen sprake. Er is nog geen uitroepen van den Koning die komt. Zelfs het Aoe der verlossing blijft nog mysterie, en de allesomvattende, alles in zich behelzende, alles in zich verborgende profetie van het paradijs, spreekt van niets anders dan van de vrouw en van satan, en betuigt dat, gelijk nu satan de vrouw had overmocht, zoo straks de vrouw satan zou overmogen. Het raad der vrouw zou hem den kop verpletteren, en de triomf der vrouw zou volkomen zijn.

Adam, let hier op, wordt in de profetie zelfs niet genoemd, en van Adam wordt geheel op Eva teruggegaan. Zoals de apostel zegt: „Niet Adam is verleid, maar de vrouw, in overtreding zijnde, deed Adam vallen“. Van de vrouw is altoos het booze kwaad uitgegaan, en toch reikt de